

عنوان مقاله:

ساختار تعجب سماعی در زبان گفتار و نوشتار عربی معاصر با تکیه بر معادل یابی آن در فارسی (مورد پژوهانه کتاب الشمس فی یوم غائم و زهره العمر)

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 12، شماره 34 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

اسحق رحمانی - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، هیات علمی دانشگاه شیراز

لیلا رئیسی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی، گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

در زبان عربی معاصر، اسلوب‌های تعجب سماعی، در مقایسه با اسلوب‌های قیاسی آن پرکاربردتر و متنوع تر است. هر چند، این اسلوب های تعجب سماعی، هنوز هم همانند قدیم کمتر مورد توجه قرار گرفته اند. پژوهشگران به این مسئله که ساختارهای تعجب سماعی نیز خود می‌توانند از ساخت‌های ویژه ای پیروی کنند، نپرداخته اند. همین امر به همراه کاربرد متنوع این نوع جمله ها در زبان عربی و معادل یابی آن‌ها در زبان فارسی، بیانگر اهمیت پژوهش حاضر است. این مقاله به دسته بندی 460 جمله تعجیبی در دو کتاب الشمس فی یوم غائم و زهره العمر که اولی به زبان گفتار و دومی به زبان نوشتار نزدیک‌تر است، پرداخته است. در این راستا، پژوهش حاضر بر آن است ابتدا جمله های تعجیبی سماعی را بر پایه تقابل میان زبان فارسی و عربی توصیف کند. سپس معادل یابی، ساخت و کاربرد جمله - های تعجیبی سماعی در زبان گفتار و نوشتار مورد ارزیابی قرار گیرد تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود میان جمله های تعجیبی سماعی در فارسی و عربی نمایان شود. یافته های پژوهش نشان می‌دهد که در زبان گفتار، سبک و آهنگ در تشخیص ساختار جمله های مورد اشاره مهمترین نقش را بر عهده دارند. همچنین، تمنی، قسم و گاه ضرب المثل‌ها و اصطلاح های عامیانه، تکیه و تاکید بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرند. در زبان نوشتار نیز ساخت‌های تاکیدی نقش پررنگ‌تری داشته و جمله ها با تنوع بیشتری می‌آیند. در این میان، جمله های نمایاننده مقدار و مقایسه، اسلوب‌های منفی، اسلوب‌های تاکیدی که گاهی در قالب جمله های خبری منفی مانند اسالیب حصر، استثنا، تقابل و تباین می‌آیند، بسیار اهمیت دارند. در معادل یابی - به ویژه در زبان گفتار- حرف که نقش موثری دارد. به نظر می‌رسد در زبان نوشتار عربی بیشتر این جمله های با ژرف ساخت به کار می‌روند و در زبان فارسی اغلب با روساخت معادل یابی می‌شوند. همچنین، این پدیده در زبان گفتار بیشتر به چشم می‌خورد.

کلمات کلیدی:

اسلوب تعجب، تعجب سماعی در عربی، تعجب در گفتار و نوشتار، معادل یابی تعجب سماعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1016792>

